

Τέσσερα ερωτικά πορτρέτα

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ πολιτισμικός χώρος, καινούργια θεατρική ομάδα, μάλλον νέα σύνθεση γνωστών από προηγούμενες δουλειές επαγγελματιών θεάτρου. Η κυπριακή θεατρική επαγγελματική κοινότητα έχει αυξηθεί ποσοτικά και διασπάται σε μικρά και κατά κανόνα προσωρινά σύνολα. Τα καινούργια μορφώματα συνήθως ενώνουν ανθρώπους για μια-δύο παραγωγές. Δεν θέλω να απαριθμώ τις ονομασίες των θεατρικών μικροσχημάτων που στα τελευταία χρόνια παρήγαγαν παραστάσεις, καθώς δεν γνωρίζω με ποια απ' αυτά θα συναντηθούμε ξανά και ποια είχαν υπάρξει μόνο ad hoc. Κατά πόσο αυτό αφορά εμάς τους θεατές; Έχει σημασία ποιος παράγει το καλλιτεχνικό προϊόν το οποίο εμείς καταναλώνουμε; Και εντελώς εγωιστικά να το πάρουμε, η απάντηση είναι καταφατική. Έχει σημασία, επειδή τελευταία έχουμε δει υπερβολικά πολλά ξεκινήματα που δεν έτυχε να συνεχιστούν. Και στο ξεκίνημα, στην πρώτη συνεργασία των καλλιτεχνών, δεν περιμένεις (και τις πλείστες φορές δεν έχεις) τη δέση, τη χημεία, την αλληλοκατανόηση, που εξασφαλίζουν την υφολογική ομοιογένεια στην υποκριτική της παράστασης. Εξάλλου, τα ξεκινήματα μερικές φορές είναι βαρυφορτωμένα με τις συσσωρευμένες φιλοδοξίες του σκηνοθέτη ή του «πυρηνικού» ηθοποιού της ομάδας, παράγοντας που συχνά αποδεικνύεται επιζήμιος για το τελικό καλλιτεχνικό προϊόν.

Η ονομασία «Πολυχώρος Τέχνης Κατ' Οίκον» είναι περιγραφική. Ο χώρος που δημιουργήθηκε από τον ηθοποιό Σώτο Σταυράκη και την εικαστικό Λία Βογιατζή, σαφώς μπορεί να χαρακτηριστεί ως πολυχώρος των δύο τουλάχιστον τεχνών, και το «Κατ' οίκον» επίσης εύκολα ετυμολογείται. Κατά πόσον η θεατρική ομάδα που συνεργάστηκε στην παραγωγή του έργου του Λούκας Μπέρφους «Τέσσερα ερωτικά πορτρέτα» θα συνεχίσει την κοινή της δράση, δεν γνωρίζουμε. Ο τίτλος του έργου του Λούκας Μπέρφους «Τέσσερα ερωτικά πορτρέτα» είναι και αυτός σαφής. Δεν πρόκειται για ένα απλό ερωτικό μπέρδεμα των δύο ζευγαριών. Ο συγγραφέας δεν ενδιαφέρεται μόνο για το ερωτικό σχήμα, παρόλο που η πλοκή έχει το στοιχείο του μη αναμενόμενου. Οι τέσσερις ήρωες υποβάλλονται σε ψυχολογική ανάλυση μέσω των αυτοχαρακτηρισμών, των αλληλοχαρακτηρισμών και των πράξεών τους. Εκτός από την ψυχολογική διεύδυση ο συγγραφέας επιχειρεί να τονίσει τη διαφορετικότητα του καθενός από τους τέσσερις σ' ό,τι αφορά την εξωτερική συμπεριφορά, το προσωπικό ύφος και το αισθησιακό άρωμα των ηρώων του. Ο σκηνοθέτης Σώτος Σταυράκης έχει θέσει αυτή την ψυχολογική και αισθητική εξατομίκευση των ηρώων του έργου ως κύριο στόχο στην παράστασή του. Η Λία Βογιατζή τονίζει αυτή τη διαφορετικότητα των τεσσάρων

μέσω των κοστούμιών. Αλλά ο κύριος τρόπος να ολοκληρωθούν τα τέσσερα διαφορετικά πορτρέτα είναι, βέβαια, η υποκριτική.

Τα γυναικεία πορτρέτα της παράστασης είναι σαφώς πιο λεπτομερή, πιο τελειωμένα, αυτό όμως δεν οφείλεται μόνο στις δύο ηθοποιούς, για να είμαστε δίκαιοι. Οι δύο γυναικείοι ρόλοι είναι προικισμένοι με πιο ενδιαφέρον υλικό από τον συγγραφέα, πιο δουλεμένοι εσωτερικά, με πιο ξεκάθαρες μορφοπλαστικές «οδηγίες». Η ηρωίδα της Παναγιώτας Μόνια, ευάλωτη, συναισθηματικά συγχυσμένη, σχεδόν δεν διαχωρίζει τις επιθυμίες και τις φοβίες, την απάτη και τη μεταμέλεια. Μου φάνηκε ότι ο ρόλος έχει δουλευτεί «απ' έξω προς τα μέσα», ότι η ηθοποιός και ο σκηνοθέτης πρώτα βρήκαν το πώς θα συμπεριφέρεται η Έβελιν στη σκηνή, χωρίς να τεκμηριώσουν ψυχολογικά την κάθε στιγμή του ρόλου. Αυτό δεν είναι μομφή, επειδή το τελικό αποτέλεσμα -μια αόριστη γοητεία της αδυναμίας- είναι καλό.

Το δεύτερο γυναικείο πορτρέτο είναι φτιαγμένο με πιο αδρές, σχεδόν άγριες πινελιές. Η Βασιλική Κυπραίου είναι πολύ συ-

γκεντρωμένη, αποτελεσματική και εύστοχη. Η ηρωίδα της είναι επιλεκτική και απόλυτη. Μια τραγικότητα πηγάζει από την καθημερινότητά της, πριν ακόμα προβεί στην πράξη της δολοφονίας. Ο μικρός χώρος και η εγγύτητα της σκηνής λειτουργούν ως μεγεθυντικός φακός και η δουλειά της αντέχει αυτή τη μεγέθυνση. Ο Σώτος Σταυράκης, μοιρασμένος μεταξύ των δύο ευθυνών, του σκηνοθέτη και του ηθοποιού, άφησε τον ήρωά του ακόμα πιο κλειστό απ' ό,τι τον έγραψε ο συγγραφέας. Σχημάτισα την εντύπωση ότι η έγνοιά του για το σύνολο, τον ανάγκαζε να είναι πιο σφιγμένος στην υποκριτική του λειτουργία απ' όσο χρειαζόταν. Ο Μιχάλης Μακρής πιο πολύ στήριζε το τετράπλευρο ερωτικό σχήμα παρά ολοκλήρωνε το πορτρέτο που του ανατέθηκε. Ο εκτός τετράδας πέμπτος της παράστασης, ο Ανδρέας Κουτσουμπάς, δεν ήταν απλώς βοηθητικός στους τέσσερις επικουρικούς του ρόλους, η συμμετοχή του ήταν ουσιαστική και δόλωνε την ικανότητά του να μεταμορφώνεται και να κάνει γρήγορα και εκφραστικά υποκριτικά σκίτσα.

Θέατρο

ΤΗΣ ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

Του Λούκας Μπέρφους στον Πολυχώρο Τέχνης Κατ'οίκον. Σκηνοθεσία/Διασκευή: Σώτος Σταυράκης. Σκηνικά/Επιμέλεια κοστούμιών: Λία Βογιατζή. Μουσική: Μάριος Χρίστου. Φωτισμοί: Άθως Αναστασίου. Βοηθός σκηνοθέτη: Μαρία Αλεξάνδρου. Παιζουν: Παναγιώτα Μόνια, Σώτος Σταυράκης, Βασιλική Κυπραίου, Μιχάλης Μακρής, Αντρέας Κουτσουμπάς